

Beyru İçin Anı Yazıları: Rauf Beyru

ORAL, RAUF BEYRU İLE ÖĞRENCİLİĞİNDE BAŞLAYAN VE PROFESYONEL HAYATINDA DA HEM TOPLUMSAL HEM DE MESLEKİ OLARAK SÜREN İLETİŞİMİNİ AKTARIYOR

M. Yıldırım Oral

SAĞ ÜSTTE Rauf Beyru'nun eliyle çizmiş olduğu çok sayıda plan şemalarından bir örnek: Karabük - Safranbolu yerleşmelerine ilişkin önermiş olduğu ikiz nazım plan şeması (Resim 1)

SAĞ ALTTA Rauf Beyru, DEÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 4. sınıf proje dersinde, 2014 (Resim 2)

1965 - 1970 yılları arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün bir öğrencisi olarak, bölümün kurucularından Rauf Beyru döneminde eğitim öğretim gören şehir plancılarındayım. Hocam Rauf Beyru, 1969 - 1970 döneminde Mimarlık Fakültesi'nde dekan olarak da görev yaptı. Bu durumda, hocamın şehir ve bölge planlama eğitiminin Türkiye'deki önderlerinden biri olduğu kabul edilmelidir.

Öğrencilik dönemimde Rauf Hoca ile birlikte gerçekleştirdiğimiz Ege Bölgesi'nin antik yerleşmelerini ve tarihi şehirlerini kapsayan proje gezisinin ve buna bağlı olarak yürüttüğü proje dersinin yanı sıra bütün diğer katkılarıyla birlikte bana kazandırdıklarını unutmam olası değil. Bu katkılarının izlerini hala sürmekteyim.

1970 yılının dönem sonunda Rauf Hoca önce dekanlıktan, sonrasında ise Ankara'dan ayrılma kararı aldı ve çok sevdiği İzmir'e döndü. O yıllarda Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin diğer bölümlerinin yanı sıra, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü de kuruluyordu. Rauf Beyru bu kez İzmir'de şehir ve bölge planlama eğitimi verilen yeni bir noktada kurucu dekan olarak göreve başladı.

Kendi yaşam öyküm açısından baktığımda ise öğrenciliğimden başlamak üzere son yıllara kadar Hocam ile gerek toplumsal gerekse de mesleki olarak iletişimimin

sürmüş olduğunu söylemem gerekir.

Şöyle ki 1970 yılındaki mezuniyetimin sonrasında İmar ve İskân Bakanlığı, Metropolitan Planlama Dairesi'nde göreve başladım. Bakanlık, Rauf Beyru'nun da bürokrat olarak bir dönem üst yöneticilik yapmış olduğu bir kurum niteliği taşımaktaydı. Mutlu bir rastlantı ile dairedeki görevlerim ağırlıklı olarak "İzmir Metropolitan Alan Nazım İmar Planı" çalışmaları olmaya başladı. Bir süre sonra ise geçici görevle bakanlığa bağlı olarak yerinde kurulmuş bulunan İzmir Nazım Plan Bürosu'nda görevlendirildim.

Rauf Beyru, kurucu dekanlığının yanı sıra adı geçen Büro'nun danışmanı olarak da göreve başlamıştı. Bugün artık, Rauf Hoca'nın yanında planlamanın uygulamalı bir ortamında birlikte çalışmaya başlamanın ne kadar mutluluk verici ve ne kadar yararlı olduğunu düşünüyorum. Ayrıca meslek yaşantımı bürokrasiden sonra akademik ortamda sürdürmüş olmamda da Rauf Hoca'nın etkisinin ve yönlendiriciliğinin olduğunu söylemeliyim.

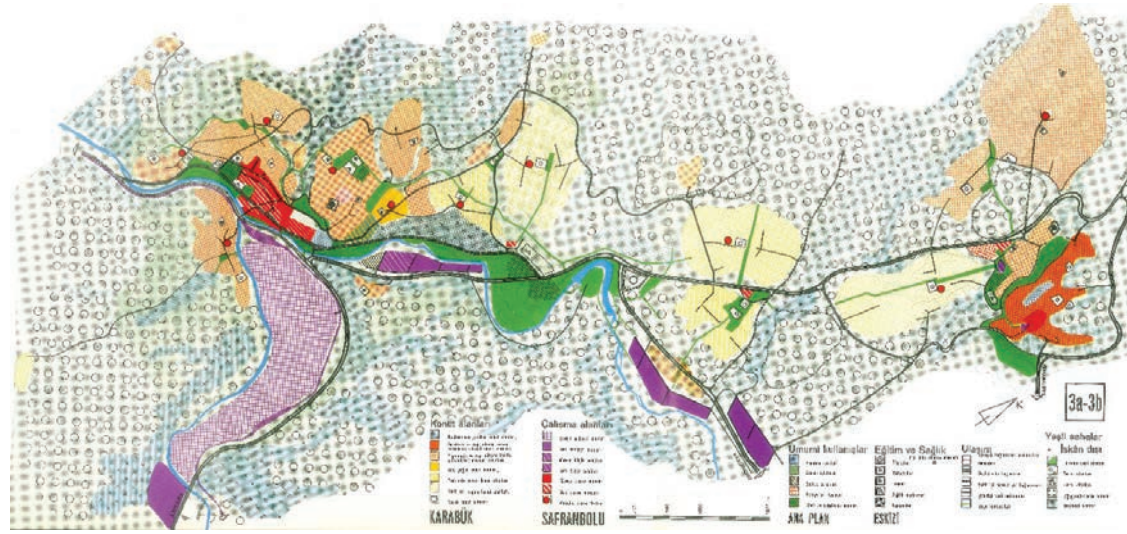
Rauf Hocam az konuşur ancak çok üretti. Söylemlerinden çok davranışlarında ve yapıtlarında öğretici olduğunu söylemek mümkündür. Bugün Rauf Hoca'nın mesleğini çok severek yapmış olduğunu düşünüyorum. Bu sevgisinin odağında da her zaman İzmir yer alırdı. İzmir hakkında yayınlamış olduğu eserler ve

çalışmalarını son yıllara kadar sürdürmüş olması bunun çok anlamlı bir göstergesidir. Sürekli olarak İzmir ile ilgili araştırmalar yapışını, bulgularını sunuşunu ve kitaplaştırışını yakından izledim.

Rauf Beyru'nun ülkemizin değişik yerlerindeki yerleşmeler için yaptığı, uygulamaya konmuş imar planları olduğunu biliyoruz. Eliyle çizmiş olduğu çok sayıda plan şemaları da bulunmaktadır. Bunların güzel örneklerinden biri Karabük - Safranbolu yerleşmelerine ilişkin önermiş olduğu ikiz nazım plan şemasıdır. Bu şema, Rauf Hoca'nın eliyle plan üretme alışkanlığının bir örneği olarak dikkate değerdir.

Beyru, en son yürütmekte olduğu kitap çalışmalarından biri olarak, İzmir'in planlama sürecinde nazım plan bürosu yıllarını kendine özgü bir biçimde, el yazısıyla kâğıtlara dökmüştü. Ancak bunları bilgisayarda yazma konusunda zorluk çektiğinden, bu işi yapabileceğimi söylemiştim. Biraz uzun sürdü ancak iyi ki tamamlayıp teslim etmişim kendisine. Evine uğrayıp biten yazıyı getirebileceğimi söylediğimde istemedi getirmemi, ben gelir alırım senden dedi. Bölüm başkanlığı ve dekanlık yıllarında ve sonrasında da birlikte çalıştığımız dönemlerde benzer davranışlarını sevenleri olarak hepimiz görmüştüzdür. Öğrencilerine ve mesai arkadaşlarına söylemesi veya aktarması gerektiği bir husus olduğunda onları yanına çağırmadan odalarına kadar kendi gider doğrudan aktarırdı. Bu davranış biçimi tevazu içinde yaşamış olan Rauf Beyru'nun nazik yapışını anlatmaya yeter sanırım.

Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Tinaztepe'ye taşınınca hoca bir türlü okula gelmez oldu. Önceki yıllarda fırsat buldukça Alsancak'taki evinden yürüme uzaklığındaki fakülteye ara sıra da olsa gelirdi. Bu durum doğal olarak üzücüydü bizim için. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden emeklilik ile ayrılmadan önce, 2014 yılında, görevli olduğum dördüncü sınıf proje dersinde Rauf Hoca'yı öğrencilerime tanıtmak istedim. Mutlulukla kabul etti. Evinden alarak stüdyoya getirdim. Özgeçmişini, çalışmalarını ve uygulamalarını yalın bir dille, Türkiye'de şehir planlamanın gelişmesi sürecine

“BUGÜN RAUF HOCA'NIN MESLEĞİNİ ÇOK SEVEREK YAPMIŞ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM. BU SEVGİSİNİN ODAĞINDA DA HER ZAMAN İZMİR YER ALIRDI. İZMİR HAKKINDA YAYINLAMIS OLDUĞU ESERLER VE ÇALIŞMALARINI SON YILLARA KADAR SÜRDÜRMÜŞ OLMASI BUNUN ÇOK ANLAMLILIK BİR GÖSTERGESİDİR”

de göndermelerle anlatmış olması sanıyorum son derslerinden biri oldu. Anı olarak o gün çekilen fotoğrafını da saklayacağız. Stüdyomuzda bulunmaktan kendisi kadar bizlerin ve öğrencilerimizin de mutlu olduğunu anımsıyorum.

Sevgili eşi Mine Hanım'ı bizim sınıf olarak, öğrenciliğimizden tanıyoruz. En son acı haberi meslek ortamına duyurmak istediğinde Mine

Hanım, Rauf Hoca ile olan sürekli haberleşmelerimizden dolayı önce beni hatırlamış, gerek meslek odalarımıza gerekse de fakültemize bu üzücü haberi iletmemi istemişti.

Sevgili Rauf Hoca'yı anıları ve yapıtlarıyla ışıklar içinde kalması temennisi ile her zaman hatırlayacağız.□

M. Yıldırım Oral, Şehir Plancısı

